

UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI” CLUJ-NAPOCA
FACULTATEA DE ȘTIINȚE POLITICE, ADMINISTRATIVE ȘI ALE
COMUNICĂRII
ȘCOALA DOCTORALĂ DE ȘTIINȚE POLITICE ȘI ALE COMUNICĂRII

Drepturile omului și religia în contextul globalizării Cazul Creștinismului

Rezumat

Coordonator științific
Prof. univ. dr. Vasile Boari

Doctorand
Aurel Cornel Abrudan

2013
Cluj-Napoca

Cuvinte cheie: drepturile omului, Declarația Universală a Drepturilor Omului, creștinism, globalizare, religie, secularizare

Cuprins

Lista figurilor și tabelelor

Introducere

Partea I-a. Globalizare, Religie și Drepturile Omului

- I.1. Globalizarea
- I.2. Religie și secularizare
- I.3. Drepturile omului
- I.4. Sinergia și interdependența dintre secularism, drepturile omului și religie

Partea a II-a. Religie și secularizare în contextul globalizării

- II.1. Perspectiva istorică a secularizării europene
 - II.1.1. Destrămarea unității religioase
 - II.1.2. Ruperea alianței dintre „tron și altar”
 - II.1.3. Destrămarea alianței dintre societate și religie
 - II.1.4. Detronarea religiei
- II.2. Perspectivile filosofice asupra depășirii religiei în parcursul lor istoric
- II.3. Ponderea politică a religiei în contextul globalizării
- II.4. Ponderea civică a religiei în contextul globalizării
 - II.4.1. Ponderea civică a religiei în Europa de la Al Doilea Război Mondial până în prezent
 - II.4.2. Ponderea civică a religiei la scara planetară
 - II.4.3. Reorganizarea creștinismului la scară planetară
- II.5. Cauzele și implicațiile resurgenței globale a religiei
- II.6. Religia și globalizarea
 - II.6.1. Impactul globalizării asupra religiei
 - II.6.1.1. Impactul migrației
 - II.6.1.2. Impactul tehnologiei comunicațiilor
 - II.6.1.3. Impactul culturii postmoderne
 - II.6.2. Reacțiile religiei la globalizare
 - II.6.2.1. Fundamentalismul
 - II.6.2.2. Antiglobalismul religios
 - II.6.2.3. Ecumenismul

III. Drepturile omului în contextul globalizării

- III.1. Relevanța dezbaterii contemporane cu privire la drepturile omului
- III.2. Originile moderne ale drepturilor omului
 - III.2.1. Iluminismul
 - III.2.2. Era industrială

- III.2.3. Clasificarea drepturilor omului
- III.3. Originile timpurii ale drepturilor omului
 - III.3.1. Umanismul religios și Stoicismul
 - III.3.2. Scrierile antice
 - III.3.3. Coranul
 - III.3.4. Magna Carta
- III.4. Fundamentarea seculară a drepturilor omului
- III.5. Impactul globalizării asupra drepturilor omului
- III.6. Provocările contemporane ale drepturilor omului
 - III.6.1. Aroma occidentală a Declarației Universale a Drepturilor Omului
 - III.6.2. Conflictul dintre universalismul și relativismul cultural
 - III.6.3. Conflictul dintre drepturile individuale și colective
 - III.6.4. Relativizarea drepturilor omului sub presiunea circumstanțelor scenei internaționale – războiul împotriva terorismului
 - III.6.5. Drepturile omului și distrugerea conceptelor de bine și rău
 - III.6.6. Incapacitatea paradigmei drepturilor de a produce, în mod natural, transformări structurale într-o societate
 - III.6.7. Ineficiența tratatelor privitoare la drepturile omului

Partea a IV-a. Religia și Drepturile Omului

- IV.1. Esențialitatea transcendenței în elaborarea și implementarea drepturilor omului
 - IV.1.1. Eșecul eticii seculariste
 - IV.1.2. Etica este transcendentă
- IV.2. Problematika drepturilor omului în marile tradiții religioase
- IV.3. Perspective asupra drepturilor și responsabilităților omului în marile religii ale lumii
- IV.4. Proiectul de etică globală
- IV.5. Relația și rolul religiei în paradigma drepturilor omului
 - IV.5.1. Între abordarea maximalistă și minimalistă
 - IV.5.2. Simbioza dintre drepturile omului și religie

Partea a V-a. Cazul Creștinismului – surse și resurse pentru drepturile omului

- V.1. Diversitatea abordărilor creștine privitoare la paradigma drepturilor omului
- V.2. Contribuția creștină la cultura drepturilor omului
 - V.2.1. Influența textelor sacre în modelarea gândirii politice occidentale
 - V.2.1.1. Creștinismul și descoperirea individului
 - V.2.1.2. Creștinismul și conceptul de guvern civil
 - V.2.1.3. Creștinismul, statul de drept și libertatea individuală
 - V.2.1.4. Creștinismul și nesupunerea legitimă în fața tiraniei
 - V.2.1.5. Creștinismul și democrația
 - V.2.1.6. Creștinismul și separarea puterilor în stat
 - V.2.1.7. Creștinismul și perspectiva asupra binelui și răului
 - V.2.1.8. Creștinismul și egalitatea oamenilor

- V.2.1.9. Creștinismul și solidaritatea umană
- V.2.1.10. Creștinismul și iubirea *agape*
- V.2.1.11. Creștinismul și drepturi specifice ale omului
- V.2.2. Contribuția meta-narațiunilor creștine la ideea de drepturi ale omului
 - V.2.2.1. Metanarațiunea Creației
 - V.2.2.2. Metanarațiunea Mandatului Cultural
 - V.2.2.3. Metanarațiunea Legământului
 - V.2.2.4. Metanarațiunea Întrupării
 - V.2.2.5. Metanarațiunea Bisericii
 - V.2.2.6. Metanarațiunea Escatologiei
- V.2.3. Contribuția Bisericii la drepturile omului
 - V.2.3.1. Catolicismul și drepturile omului
 - V.2.3.2. Protestantismul și Drepturile Omului
 - V.2.3.3. Ortodoxismul și Drepturile Omului
- V.2.4. Contribuțiile activiștilor creștini

Concluzie

Bibliografie

Rezumat

Teza se integrează în domeniul general al științelor politice și studiilor religioase. Lucrarea se concentrează asupra relației dintre drepturile omului și religie în general, și Creștinism în particular, și a rolului jucat de acesta din urmă în dezvoltarea, elaborarea și implementarea paradigmei pe scena internațională.

Întrebarea legată de relația dintre *etica globală* și *drepturile omului*, pe de o parte, și *religie*, de cealaltă parte, a devenit tot mai elocventă, pregnantă în discursul politic, mai ales datorită faptului că mediatizarea conflictelor recente a fost făcută într-o manieră simplistă, de genul, “religia contra democrației”. Odată cu începutul secolului al XXI-lea s-a conturat un larg spectru de poziții politice legate de rolul și relația dintre religie și democrație, de la integrarea celor două, până la separarea lor completă. Percepția generală caracteristică majorității califică religia ca fiind cel mult tolerată de către democrație, însă, de cele mai multe ori, religia este portretizată ca și inamic al drepturilor omului.

Globalizarea, religia și drepturile omului sunt printre conceptele cele mai uzitate în planul politic contemporan. Lucrarea de față și-a propus să analizeze relația dintre ele, și să exploreze resursele tradiției iudeo-creștine, pentru înțelegerea, elaborarea și implementarea drepturilor omului. Această stare de lucruri dă naștere la următoarele **întrebări de cercetare**: are religia, în general, potențialul de a legitima și susține paradigma drepturilor omului? Poate avea religia un rol pozitiv în promovarea drepturilor omului? Există în tradiția iudeo-creștină surse și resurse pentru legitimizarea drepturilor omului și pentru promovarea lor la scară globală? Pentru cineva familiar cu literatura contemporană despre drepturile omului, probabil, răspunsul la aceste întrebări, formulate mai degrabă într-o manieră intuitivă, ar fi acela că trebuie, fără îndoială, să existe ceva comun tuturor perspectivelor, abordărilor și teoriilor privitoare la drepturile omului. Conceptul de drepturi ale omului s-a născut în leagănul european și, ca atare, trebuie să fie atins de fenomenul religios creștin care a determinat cultura europeană. Acest ceva comun trebuie formulat însă, dincolo de intuiție, într-o manieră clară și comprehensivă. Se naște astfel **obiectivul principal** al actualei cercetări, care își propune să înțeleagă și să explice, într-o manieră unitară, această sferă eterogenă a preocupărilor pentru drepturile omului, în cadrul relațiilor internaționale, căutând, în principal, rolul Creștinismului în dezvoltarea conceptului, în elaborarea și promovarea paradigmei drepturilor omului.

Ipoteza de la care plecăm în încercarea de a răspunde la întrebările de cercetare formulate mai sus este cea conform căreia drepturile omului nu sunt un simplu element în

cadrul diversității relațiilor internaționale, ci reprezintă o „paradigmă” în teoria politică, care nu poate fi total independentă de religie, factorul determinant al formării identității ființei umane.

Prin formularea acestei ipoteze, problema inițială (cum poate fi sistematizat un domeniu de studiu, aparent, atât de eterogen?) conduce la formularea unor *obiective secundare* ale cercetării. În primul rând, este necesar să explicăm resurgența religioasă la nivel global și revenirea ei pe scena politică. În al doilea rând, este necesar să elucidăm care sunt originile, conținutul, semnificația și provocările paradigmei drepturilor omului în teoria politică. În fine, plecând de la presupunerea că putem oferi o descriere comprehensivă a paradigmei în teoria politică, ar trebui să elucidăm relația dintre religie și drepturile omului, atât în plan teoretic, cât și practic. În cadrul tezei de doctorat au fost analizate toate aceste elemente, încheind lucrarea cu un extins *studiu de caz*, Creștinismul – surse și resurse pentru legitimarea, formularea și implementarea drepturilor omului.

Structura lucrării de față este determinate, desigur, de *obiectivul* cercetării și este alcătuită din *cinci părți majore*, care cuprind capitolele și concluziile aferente, la care se adaugă *concluzia finală*, și *notele bibliografice*.

Prima parte a lucrării de față a fost dedicată definirii și creionării fenomenului globalizării, religiei și al drepturilor omului, ca vizând relația dintre ele. Schimbările profunde experimentate în prezent, în întreaga lume, ne obligă să pornim la o explorare și examinare a religiei din perspective noi, privind-o ca fiind unul din agenții principali pentru transformările sociale. Circumstanțele prezente necesită o reconsiderare a relației dintre religie și drepturile omului, în sensul sinergiei și interdependenței dintre cele două realități.

În partea a doua a lucrării, *Religie și Secularizare în Contextul Globalizării*, a fost analizată perspectiva istorică a secularizării europene – care a condus la primele elaborări concrete ale unor declarații ale drepturilor omului. Traseul religios-istoric al Europei trebuie luat în considerare, în mod particular, și pentru simplul fapt că promotorul principal al globalizării, democrației și drepturilor omului este Occidentul, iar această poziție îl face responsabil de posibile accente perturbatoare la nivelul noii ordini globale.

În capitolele următoare ale părții întâi ne-am ocupat de fenomenul revenirii religiei pe scena publică. Resurgența religioasă, atât din perspectiva politică, cât și civică este o realitate de care trebuie ținut cont în politicile internaționale, încheind cu transformările suferite de religie sub impactul forțelor globalizatoare.

În partea a treia a lucrării, *Drepturile Omului în Contextul Globalizării*, am

constatat paradoxul dickensian în care se află scena politică internațională, epoca contrastelor descumpănitoare între victoriile democrațiilor constituționale și cele mai violente și oripilante încălcări ale drepturilor omului. În primul capitol, s-a analizat relevanța dezbaterii contemporane privitoare la drepturile omului. Capitolul al doilea s-a ocupat de originile moderne ale conceptului de drepturi ale omului, urmărindu-i devenirea, începând cu Iluminismul, trecând prin perioada industrială, până la *Declarația Universală a Drepturilor Omului*, din 1948. Capitolul al treilea continuă analiza, căutând rădăcinile mult mai timpurii ale conceptului de drepturi ale omului, lucru care dovedește legăturile intime cu tradițiile religioase europene, demonstrând astfel o relație veche între cele două. Următoarele trei capitole analizează problematica și provocările paradigmei drepturilor omului pe scena internațională, conducând la concluzia că o fundamentare seculară a drepturilor nu mai are un sorț de izbândă în promovarea și implementarea lor la nivel global.

Partea a IV-a a lucrării, *Religia și Drepturile omului*, încearcă să demonstreze necesitatea unei simbioze între religie și drepturile omului. Paradoxurile contemporane, privite din perspectiva lor religioasă, sugerează că este necesară o aprofundare a simbiozei dintre cele două – dintre religie și drepturile omului. Iar această formă de viețuire reciproc avantajoasă își are rădăcinile în înțelegerea justificării paradigmei drepturilor omului. Capitolul întâi demonstrează esențialitatea transcendenței în elaborarea și justificarea conceptului de drepturi ale omului. Capitolele al doilea și al treilea se ocupă de problematica și perspectivele drepturilor omului în marile religii ale lumii. Capitolul al patrulea creionează încercarea ecumenică (Proiectul de Etică Globală a lui Hans Kung) de a unifica, într-o etică globală unitară, diferitele perspective religioase asupra conceptului. Partea a IV-a se încheie cu relația și rolul religiei în paradigma drepturilor omului, subliniind că nici abordarea maximalistă, nici cea minimalistă, nu este benefică conceptului drepturilor omului, ci, mai degrabă, găsirea unei poziții de mijloc ar revigora proiectul drepturilor. Astfel, religia, cu toate fațetele sale confesionale, trebuie să joace un rol activ în revoluția modernă a drepturilor omului, pe deoparte, iar pe de altă parte, drepturile omului trebuie să aibă un cuvânt decisiv, hotărâtor în discursul teologic al religiilor moderne.

În Partea a V-a a lucrării s-a abordat cazul Creștinismului, ca și sursă și resursă, ca și ferment pentru elaborarea și promovarea drepturilor omului. După ce în capitolul unu am analizat diversitatea abordărilor creștine referitoare la paradigma drepturilor am continuat în capitolul al doilea cu a puncta contribuțiile creștine la cultura drepturilor

omului, urmărind influența textelor sacre în modelarea gândirii politice, contribuțiile Bisericilor creștine și ale activiștilor creștini în promovarea și aplicarea ideii de drepturi ale omului.

Revelația biblică, Creștinismul, oferă o temelie solidă pentru respectarea demnității umane și pentru drepturile inerente omului, asociate, însă, cu responsabilitățile aferente. Așadar, contrar opiniei prevalente la acest început de secol, în Europa, Creștinismul, nu este opus drepturilor omului, ci dimpotrivă, are o contribuție pozitivă de adus, din acest punct de vedere.

Pe baza întregii analize, ultima parte a lucrării prezintă concluziile desprinse din interpretarea propusă și rezultatele ce derivă din modelul de analiză folosit.

Bibliografie

1. Adrian Long. *Paul and Human Rights: A Dialogue with the Father of the Corinthian Community*, Bible in the modern world; Sheffield: Sheffield Phoenix Press, 2009
2. Albrecht, Paul, *Reconciliation: Political or Christian?* în *Interface: a Forum for Theology in the World*, Vol I/1 , mai 1998
3. An-Na'im, Abdullahi A., *The Synergy and Interdependence of Human Rights, Religion and Secularism*, in *Human Rights and Responsibilities in the World Religions*, Joseph Runzo, Nancy M. Martin, și Arvind Sharma, editori, OneWorld, Oxford, 2003
4. An-Na'im, Abdullahi Ahmed, ed. *Human Rights in Cross-Cultural Perspectives: A Quest for Consensus*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 1992
5. Anti Terrorist Bill, material disponibil la http://www.gtcentre.unsw.edu.au/publications/docs/pubs/submission_AntiTerrorismBill.pdf , accesată în 25 sept. 2013
6. Appleby, R. Scott, *The Ambivalence of the Sacred. Religion, Violence and Reconciliation* Rowman & Littlefield Publishers, 1999

7. Arjomand, Said Amir, *Islam*, în Mark Juergensmeyer (ed.), *Global Religions, An Introduction*, Oxford University Press, New York, 2003
8. Baier, Kurt, *The Moral Point of View*, Random House, New-York, 1965
9. Baker, David L., *The Humanization of Slavery in Old Testament Law*, publicată în *Ethics in Brief*, Autumn 2007, vol 12, No 4
10. Barber, Benjamin, *Jihad vs. McWorld. Modul în care globalizarea și tribalismul remodelează lumea*, Editura Incitatus, București, 2002
11. Bari, Ioan, *Globalizarea și probleme globale*, Editura Economică, București, 2001.
12. Bari, Ioan, *Probleme globale contemporane*, Editura Economică, București, 2003.
13. Barret, David B., *World Christian Encyclopedia*, Oxford University Press, Nairobi, Kenya, 1982
14. Barrett, D.B., Kurian, G.T., Johnson, T.M., *World Christian Encyclopedia*, Oxford University Press, New York, 2001
15. Barsh, Russel Lawrence, *Indigenous Peoples and the UN Commission on Human Rights: A Case of the Immovable Object and the Irresistible Force*, Human Rights Quarterly, 1996
16. Bauman, Zygmunt, *Globalizarea și efectele ei sociale*, Editura Antet, București, f.a.
17. Baxi, Upendra, *The Future of Human Rights*, 1–2, Oxford University. Press, Oxford, 2006.
18. Bazilli, Susan 2000 *Reflections of a Global Women's Activist*, Human Rights Dialogue 2/3:12–13.
19. Beck, Ulrich, *Ce este globalizarea?* Editura Trei, București, 2003.
20. Berger, Peter & Huntington, Samuel (ed.), *Many Globalizations. Cultural Diversity in the Contemporary World*, Oxford University Press, 2002.
21. Berger, Peter L., editor, *The Deseccularization of the World, Resurgent Religion and World Politics*, William B. Eerdmans Publishing Company, Grand Rapids, Michigan, 1999
22. Berger, Peter, *Questions of Faith: A Skeptical Affirmation of Christianity*, Blackwell Publishing, 2003.
23. Berger, Peter, *Religion and Global Civil Society*, în Mark Juergensmeyer (ed.), *Religion in Global Civil Society*, Oxford University Press, 2006.
24. Berman, Harold J., *Faith And Order: The Reconciliation Of Law And Religion* Eerdmans Publishing Co, Grand Rapids, 1993
25. Berman, Harold J., *Law and Revolution: The Formation of the Western Legal Tradition*, Harvard University Press, 1983
26. Beyer, Peter F. *Privatization and the Public Influence of Religion in Global*

- Society*, în Mike Featherstone (ed.), *Global Culture: Nationalism, Globalization and Modernity*, London, Sage Publications, 1990.
27. Beyer, Peter, *Religion and Globalization*, SAGE Publications, London, 2000
 28. Boari, Vasile, *Noua Europă, În Căutarea Identității*, Risoprint, Cluj-Napoca, 2009
 29. Bokser, Ben Zion and Baruch M. Bokser. *The Talmud: Selected Writings*. New Jersey: Paulist Press, 1989.
 30. Bonhoeffer, Dietrich, *Ultimate and Penultimate Things, Ethics*; Dietrich Bonhoeffer Works, Volume 6, Fortress Press, Minneapolis., 2005
 31. Braaten, Carl E. & Jenson, Robert W. (ed.), *The Ecumenical Future*, Wm. B. Eerdmans Publishing Company, Grand Rapids, Michigan, 2004.
 32. Bracton, Henry of, *On the Laws and Customs of England*, Vol. II, Harvard University Press, Cambridge, MA, 1968
 33. Brecher, Jeremy, Brown Childs, John, and Cutler, Jill, editori, *Global Visions: Beyond the New World Order*. Boston: South End Press, 1993
 34. Brecher, Jeremy, Costello, Tim & Smith, Brendan, *Globalization from Below: The Power of Solidarity*, South End Press, Cambridge, Massachusetts, 2000.
 35. Brohi, A. K., *The Nature of Islamic Law and the Concept of Human Rights*, în *Human Rights in Islam: Report of a Seminar Held in Kuwait*, decembrie 1980, Geneva, International Commission of Jurists, 1982
 36. Brown, C., *Filosofia și credința creștină*, Editura Cartea Creștină, Oradea, 2000
 37. Brownlie, Ian and Goodwin-Gill, Guy S., editori, *Basic Documents on Human Rights*, Fourth Edition, Oxford University Press, Oxford, 2001
 38. Buckley, William Joseph, editori, *Kosovo: Contending Voices on Balkan Interventions*, William B. Eerdmans Publishing Company, Grand Rapids, 2002
 39. Byrnes, Andrew, Charlesworth, Hilary și McKinnon, Gabrielle, 18 October 2005: *Human Rights implications of the Anti-Terrorism Bill 2005* (http://www.chiefminister.act.gov.au/docs/Stanhope_advice_20051018.pdf, accesată în 25 sept. 2013
 40. Carozza, Paolo, *The Catholic Intellectual Tradition and Human Rights*, Saint Michael's College, (7 martie 2005)
 41. Casanova, José, *Public Religions in the Modern World*, University of Chicago, Chicago, 1994.
 42. Casanova, Jose, *Religion, the New Millenium and Globalization*, în *Sociology of Religion* 62 (4), 2001.
 43. Cerny, Philip G., *Globalization and Other Stories: The Search for a New Paradigm for International Relations*, *International Journal*, 1996
 44. Charlesworth, Hilary, *A negative vote on torture puts Australia in dubious*

<http://www.smh.com.au/articles/2002/07/29/1027926855706.Html>, accesată în 25 sept. 2013

45. Charney, Israel W., editor, *Encyclopedia of Genocide*, ABC-CLIO, 1999, Citat de
46. Cohn, Haim H., *Human Rights In The Bible And Talmud*, Jewish Lights Publishing, Woodstock, 2000
47. Colson, Charles & Pearcey, Nancy, *How Now Shall We Live?* Tyndale House Publishers, Wheaton, IL, 1999
48. Comte, Auguste, *Principes de Philosophie Positive*, J.B. Bailliere et fils, Paris, 1868
49. Constant, Benjamin, *De La Liberté Des Anciens Comparée à celle des Modernes*; în 'Écrits Politiques', Folio, Paris, 1997
50. Coste, Rene, *L'Eglise et le Droits de L'homme*, Desclee, Paris, 1983
51. Davie, Grace, *Europe: The Exception That proves The Rule?*, în Peter L. Berger, *The Deseccularization of the World, Resurgent Religion and World Politics*, William B. Eerdmans Publishing Company, Grand Rapids, Michigan, 1999.
52. de Coulanges, Fustel, N.D., *The Ancient City : A Classic Study of the Religious and Civil Institutions of Ancient Greece and Rome*, Doubleday Anchor, New York, 1955
53. de Secondat Chales, baron de Montesquieu, *Despre spiritul legilor*, vol. I, Editura Românească, București, 1964
54. de Tocqueville, Alexis, *Despre democratie in America*, vol. I, Editura Humanitas, Bucuresti, 1995, p.374
55. de Unamuno, Miguel, *Agonia Crestinismului*, Editura Institutul European, Iasi, 1993
56. de Unamuno, Miguel. *The Agony of Christianity*. New York: Princeton University Press, 1984.
57. Delumeau, Jean, *Le christianisme va-t-il mourir?*, Hachette, Paris, 1977.
58. Delumeau, Jean., *În așteptarea zorilor: un creștinism pentru mâine*, Polirom, Iași, 2006
59. Dershowitz, Alan M. *Why Terrorism Works: Understanding the Threat, Responding to the Challenge*, New Haven, Yale University Press, 2003
60. Dickens, Charles, *Poveste despre două orașe*, Paralela 45, 2003, traducere de Antoaneta Ralian
61. Donaldson, Thomas, *The Promise of Corporate Codes of Conduct*, Human Rights Dialogue 2/4 (Fall), 2000
62. Dorff, Elliot N., *A Jewish Perspective on Human Rights*, în *Human Rights and*

- Responsibilities in the World Religions*, editori Joseph Runzo, Nancy M. Martin, și Arvind Sharma, Oneworld, Oxford, 2003
63. Douzinas, Costas, *The End of Human Rights. Critical Legal Thought at the Turn of the Century*, Hart Publishing, Oxford, 2000
 64. Dunne, Tim and Wheeler, Nicholas J., *Human rights in global politics*, Cambridge University Press, Cambridge, 1999
 65. Eisenstadt, N. S., *The Resurgence of Religious Movements in Processes of Globalisation: Beyond End of History or Clash of Civilisations*, în *International Journal on Multicultural Societies*. vol. 2, nr.1, 2000.
 66. El Fadl, Khaled Abou, *The Human Rights Commitment in Modern Islam*, în *Human Rights and Responsibilities in the World Religions*, editori: Joseph Runzo, Nancy M. Martin, Arvind Sharma, Volume IV, Oneworld, Oxford, 2003
 67. Esposito, John L. și Burgat, François, editori, *Modernizing Islam, Religion in the Public Sphere in Europe and the Middle East*, Hurst & Company, London, 2003.
 68. Esther D. Reed, *The Ethics of Human Rights, Contested Doctrinal and Moral Issues*, Baylor University Press, Waco, Texas, 2007
 69. Everett, William Johnson, *Human Rights in the Church*, în *Religious Human Rights In Global Perspectives*, vol I, John Witte, Jr. & Johan D. van der Vyver editori, 1996
 70. Ewen, Alexander, editor, *Voice of Indigenous Peoples: Native People Address the United Nations*, Clear Light Publishers, Santa Fe, NM, 1993
 71. Fabella, Virginia & Sugirtharajah, R. S., editori, *Dictionary of third world theologies*, Orbis Books, Maryknoll, New York, 2002.
 72. Falk, Richard, *Theoretical Foundations of Human Rights*, în *Human Rights in the World Community: Issues and Action*, Second Edition, editori Richard Claude and Burns Weston, University of Pennsylvania Press, Philadelphia, 1992
 73. Feuerbach, Ludwig, *Gânduri asupra morții și nemuririi*, în Feuerbach, ESPP, București, 1954
 74. Feuerbach, Ludwig, *Principles of the Philosophy of the Future*, Hackett, Indianapolis, Cambridge, 1986
 75. Fishbane, Michael, *The Image of the Human and the Rights of the Individual în Jewish Tradition*,” în *Human Rights and the World's Religions*, editor Leroy S. Rouner, University of Notre Dame Press, 1988
 76. Flonta, Mircea, Keul, Hans-Klaus & Rusen Jorn (ed.), *Religia și societatea civilă*, Paralela 45, 2005.
 77. Fontaine, Carole R.. *With eyes of flesh: the Bible, gender and human rights (Bible in the modern world)*; Sheffield: Sheffield Phoenix, 2008

78. Fortescue, Sir John, *De Laudibus Legum Anglie*, tradus cu introducere de către S. B. Chrimes, Cambridge University Press, Cambridge, 1949
79. Fox, Jonathan & Sandler, Shmuel, *Bringing Religion in International Relations*, Palgrave Macmillan, New York, 2004.
80. Fox, Jonathan, *Are Some Religions More Conflict-Prone Than Others?* în *Jewish Political Studies Review* 16:1-2, Primăvara 2004.
81. Fox, Jonathan, *Religion as an Overlooked Element of International Relations*, în *The International Studies Review* 3 (3), pp.53-73, 2001.
82. Fox, Robin Lane, *Pagans and Christians*, Harpercollins, New York, 1989
83. Fraser, Malcolm, *Human Rights and Responsibilities in the Age of Terror*, Chancellor's Human Rights Lecture, University of Melbourne, 29 November 2005.
84. Fredericks, James, *Buddhism and Human Rights: The Recent Buddhist Discussion and its Implications for Christianity*, în *Human Rights and Responsibilities in the World Religions*, J. Runzo, Nancy M. Martin și Arvind Sharma, editori, Oneworld, Oxford, 2003
85. Freud, Sigmund, *Viitorul unei iluzii*, în Sigmund Freud, *Opere I*, Editura Științifică, București, 1991
86. Frey, R. G., *Rights, Killing and Suffering*, Oxford, Basil Blackwell, 1983
87. Fritz, Mark , *Lost on Earth*, Routledge, New York, 2000
88. Frothingham, Richard, *The Rise of the Republic of the United States*, Brown, Boston, 1910
89. Frunză, Sandu, *Fundamentalismul religios și noul conflict al ideologiilor*, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2003.
90. Gager J. G., *The Origins of Anti-Semitism: Attitudes toward Judaism in Pagan and Christian Antiquity*, Oxford University Press, [New York](#), 1985
91. Gascoigne, Robert, *The Public Forum and Christian Ethics*, Camnbridge University Press, Cambridge, 2008
92. Gearon, Liam, editor, *Human Rights and Religion: A Reader*. Brighton, UK: Sussex Academic Press, 2001
93. Geisler, Norman & Bocchino, Peter, *Temelii de Neclintit*, Impact Media, Timișoara, 2005
94. Ghanea, Nazila *et al.* Editori, *Does God believe in Human Rights?.* Boston: Martinus Nijhoff Publishers, 2007.
95. Giddens, Anthony, *Runaway World*, New York: Routledge, 2001.
96. Glendon, Mary Ann, *A World Made New: Eleanor Roosevelt and the Universal Declaration of Human Rights*, New York: Random House. 2002

97. Gordon, Lauren Paul, *The Evolution of International Human Rights: Visions Seen*, University of Pennsylvania Press., Philadelphia, 1997.
98. Grayzel, Solomon, *A History of the Jews*, Signet, New York, 1968
99. Grayzel, Solomon, *The Church And The Jews In The XIIIth Century*, The Jewish Theological Seminary Press, Broadway, New York, 2012
100. Grudem, Wayne, *Systematic Theology* (Grand Rapids: Inter-Varsity Press and Zondervan Publishing House, 2000
101. Harakas, Stanley S., *Human Rights: An Eastern Othodox Perspectives*, Ecumenical Studies, 1982
102. Harrelson, Walter J.. *The Ten Commandments and Human Rights* (Revised ed), Mercer University Press, Macon, Ga, 1997).
103. Harries, Richard, *The Complimentarity between Secular and Religious Perspectives of Human Rights*, în *Does God Believe in Human Rights*, editori Nazila Ghanea, Alan Stephens, Raphael Walden, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden-Boston, 2007
104. Hathaway, Oona A., *Do human Rights Trealties Make a Difference*, The Yale Law Journal, 26 aprile 2002.
105. Hayek, Friedrich A., *Law, Legislation and Liberty*, vol. 3, *The Political Order of a Free People*, University of Chicago Press, Chicago, 1979
106. Hayes, Carlton J. H., *Christianity and Western Civilization*, Stanford University Press, Stanford, 1954
107. Hegel, (1965), *Fenomenologia Spiritului*, Editura Academiei, București.
108. Held, David, Anthony McGrew, David Goldblatt, and Jonathan Perraton, *Rethinking Globalization*, în Held and McGrew, *The Global Transformations Reader*, Polity, 2003
109. Helmholz, R.H., *The Spirit of Classical Canon Law*, University of Georgia Press, 2010
110. Henkin, Louis, *Religion, Religions and Human Rights*, *Journal of Religious Ethics*, 26, 2 (Fall 1981)
111. Henkin, Louis, *The Age of Rights*, Columbia University Press, New York, 1990,
112. Hollenbach, David, *Claims In Conflict: Retrieving and Renewing The Catholic Human Rights Tradition*, Paulist Press International, U.S , 1979
113. Horton, Michael, *In Praise of Profanity: A Theological Defense of the Secular* , în *Evangelicals and Empire: Christian Alternatives To the Political Status Qvo*, Bruce Benson & Peterl Heltzel, editori, Brazos Press 2008
114. Huntington, Samuel P. *Who Are We? The Challenges to America's National Identity*. New York: Simon & Schuster, 2004.

115. Huntington, Samuel, *Ciocnirea civilizațiilor și refacerea ordinii mondiale*, Antet, București, 1998
116. Ignatieff, Michael, *Human Rights as Politics and Idolatry*, editată de Amy Gutman, Princeton University Press, Princeton, 2001
117. Inglehart, Ronald și Norris, Pippa, *Sacred and Secular. Religion and Politics Worldwide*, Cambridge University Press, 2004.
118. Ishay, Micheline R., editor, *The Human Rights Reader, Major Political Writings, Essays, Speeches, and Documents from the Bible to the Present*, Routledge, New York, 1997
119. Jackson, Robert, *Quasi-States: Sovereignty, International Relations, and the Third World*, Cambridge University Press, Cambridge, 1990;
120. Jenkins, Philip, *God's continent. Christianity, Islam and Europe's Religious Crisis*, Oxford University Press, 2007
121. Jenkins, Philip, *The Next Christendom, The Coming of Global Christianity*, Oxford University Press, New York, 2002.
122. Jenson, Robert W., *How the World Lost Its Story*, FIRST THINGS, Octombrie, 1993, <http://www.firstthings.com/article/2008/09/002-how-the-world-lost-its-story-13> accesat 6 septembrie 2013.
123. Johnson, Kristen Deede, *Theology, Political Theology and Pluralism: Beyond Tolerance and Difference*, Cambridge University Press, 2007
124. Johnston, Douglas și Sampson, Cynthia, *Religion, the Missing Dimension of Statecraft*, Oxford University Press, New York, 1994.
125. Johnston, Douglas, *Conflict Prevention and Peacebuilding: The Religious Dimension*, material disponibil la <http://icrd.org/rp25/>, accesat la 15 septembrie 2013
126. Johnston, Douglas, editor, *Faith-Based Diplomacy: Trumping Realpolitik*, Oxford University Press, Oxford, 2003.
127. Juergensmeyer, Mark (ed.), *Global Religions, An Introduction*, Oxford University Press, New York, 2003.
128. Juergensmeyer, Mark, *Is Religion the Problem?*, Hedgehog Review, 6:1, Primăvara 2004.
129. Juergensmeyer, Mark, *Religion in Global Civil Society, Religious Antiglobalism*, Oxford University Press, Oxford, 2006
130. Juergensmeyer, Mark, *Terror in the Mind of God, The Global Rise of Religious Violence*, University of California Press, California, 2001.
131. Juergensmeyer, Mark, *The New Cold War, Religious Nationalism Confronts the Secular State*, University of California Press, 1994.

132. Kamen, Henry, *The Rise of Toleration*, McGraw-Hill Book Company, New York, 1967
133. Kaplan, Abraham, *Human Relations and Human Rights in Judaism*, în *Philosophy of Human Rights: International Perspectives*, A. Rosenbaum, editor, Praeger, Westport, CT, 1980.
134. Karatnycky, Adrian, Piano, Aill, & Puddington, Arch, editori, *Freedom in the World 2003: The Annual Survey of Political Rights and Civil Liberties*, Rowman & Littlefield, Lanham, 2003
135. Klaassen, Walter, editor, *Anabaptism In Outline: Selected Primary Sources*, 1973;
136. Knox, John, *On Rebellion*, Cambridge University Press, Cambridge, 1994
137. Kraynak, Robert P., *Christian Faith and Modern Democracy: God and Politics in the Fallen World*, University of Notre Dame Press, 2001
138. Kubáľková, Vendulka , *Toward an International Political Theology*, în Fabio Petito, & Pavlos Hatzopoulos, editori, *Religion in International Relations. The Return From Exile*, Palgrave Macmillan, New York, 2003.
139. Kubáľková, Vendulka, editor, *Foreign Policy in a Constructed World*, M.E. Sharpe, 2001
140. Küng, Hans și Kuschel, Karl-Joseph, editori, *A Global Ethic: The Declaration of the Parliament of the World's Religions*, Continuum, New York, 1993
141. Kung, Hans, *Does God Exist? An Answer for Today*, Doubleday Press, Garden City, N. Y., 1980
142. Küng, Hans, *Global Responsibility. In Search of a New World Ethic*, SCM Press, London, 1991.
143. Küng, Hans, *Theology for the Third Millenium. An Ecumenical View*, Doubleday, New York, 1988.
144. Küng, Hans, *Yes to a Global Ethic*, London: SCM Press, 1996.
145. Kynes, Will, *God, Justice, and Society: An Overview*, publicat în revista *Ethics in Brief*, Spring 2012 (vol. 17 No. 5), material disponibil la adresa: <http://klice.co.uk/uploads/Ethics%20in%20Brief/Kynes%20v17.5%20pub.pdf> , accesat la data de 28.09.2013
146. Leith, John Barnabas, *A More Constructive Encounter: A Bahá'í View of Religion and Human Rights*, în *Does God Believe in Human Rights*, editori Nazila Ghanea, Alan Stephens, Raphael Walden, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden-Boston, 2007
147. Lilla, Mark, *The Politics of God*, New York Times, Aug. 19, 2007. Material disponibil la http://www.nytimes.com/2007/08/19/magazine/19Religion-t.html?pagewanted=all&_r=0, accesat la 2 octombrie 2013

148. Lincoln, Bruce, *Holy Terrors: Thinking About Religion After September 11*, The University Of Chicago Press, 2006
149. Little, David, *Religious Dimensions of Conflicts and Peace*, în Harvard International Review, Energy, Vol. 26 (4), Iarna 2005.
150. Locke, John, *Political Writings*, Penguin Books, London, 1993.
151. Lorenzen, Thorwald, *Freedom from Fear: Christian Faith and Human Rights Today*, Pacifica 19, iunie 2006, articol disponibil la http://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CCsQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.pacifica.org.au%2Fvolumes%2Fvolume19%2Fissue02%2Ffreedom-from-fear-christian-faith%2Fat_download%2Fpdf&ei=6r5KUre7BoKbtQbS_YGoCQ&usg=AFQjCNFCGZerq-NoSXBXBGy7JIJ22M9J3w&sig2=mfw57yoQvuRdpy82CodCZQ&bvm=bv.53371865,d.Yms
152. Lyon, David, *Jesus in Disneyland*, Polity Press, Cambridge, 2000
153. Lyons, Gene M. și Mayall, James, editori, *International Human Rights in the 21st Century – Protecting the Rights of Groups*, Rowman & Littlefield Publishers, Oxford, 2003
154. Marcus, Jacob Rader, *The Jews in the Medieval World: A Source Book, 315-1791*, Hebrew Union College Press, New York, 1999
155. Marga, Andrei, *Religia în era globalizării*, Editura Fundației pentru Studii Europene, Cluj-Napoca, 2006
156. Maritain, Jacques, *Crestinism si democratie*, Editura Românească., Bucuresti, 1999
157. Maritain, Jacques, Introduction to UNESCO, *Human Rights: Comments and Interpretations*, VII, 1948, <http://unesdoc.unesco.org/images/0015/001550/155042eb.pdf> accesată în 6 septembrie 2013.
158. Maritain, Jacques. *Christianity and Democracy*. North Stratford: Ayer Publishing House, 1972.
159. Markus, Robert A., *Christianity and the Secular*, University of Notre Dame Press, 2006.
160. Markus, Robert A., *Saeculum: History and Society in the Theology of Saint Augustine*, Cambridge University Press, 1988;
161. Marshall, Christopher D., *Crowned with Glory and Honor: Human Rights in the Biblical Tradition*, Herald Press, Windsor, Ontario, 2002
162. Martin, Nancy M., *Rights, Roles and Reciprocity in Hindu Dharma*, în *Human Rights and Responsibilities in the World Religions*, editori Joseph Runzo, Nancy M. Martin, și Arvind Sharma, Oneworld, Oxford, 2003

163. Marty, Martin E. și Appleby, R. Scott, *The Fundamentalism Project*, University of Chicago Press, 5 Chicago, 1991-1995.
164. Mathewes, Charles, *A Theology of Public Life*, Cambridge University Press., Cambridge, 2007
165. Mbiti, John, *Christianity in Africa*, Edinburgh University Press, Orbis, 1995
166. McConnell, Michael, *Old Liberalism, New Liberalism, and People of Faith*, în *Christian Perspective on Legal Thought*, editori McConnell at all, Yale University Press, 2001.
167. McDonald, Hugh Dermot, *The Christian View of Man*, Marshall, Morgan & Scott, Londra, 1981
168. McGrew, Anthony. & Lewis, P. "Conceptualizing global politics", in McGrew, A., Lewis, P. (Eds), *Global Politics: Globalization and the Nation State*, Polity Press, Cambridge, 1992
169. Micklethwait, John & Woolbridge, Adrian, *God is Back: How The Global Revival of Faith Is Changing the World*, Penguin, 2009
170. Miller, Allen O., editor, *A Christian Declaration On Human Rights: Theological Studies of the World Alliance of Reformed Churches*, Eerdmans, Grand Rapids, 1977
171. Minchin, Liz, *Make torture legal, say two academics*, *The Age*, May 17, 2005, [<http://www.theage.com.au/news/War-on-Terror/Make-torture-legal-say-academics/2005/05/16/1116095906016.html>], accesat în 25 sept. 2013
172. *Minutes, Decisions, Resolutions and Statements of the 25th Clergy-Laity Congress of the Greek Archdiocee of North and South America in Atlanta*, citat în S. Harakas, op. cit. p. 26
173. Moghadam, Asaf, *A Global Resurgence of Religion?*, în *Religion in Global Politics*, Weatherhead Center for International Affairs, Harvard University, 2003, disponibil pe internet, <http://www.wcfia.harvard.edu/rsrchpapsun.asp?ID=723>
174. Moltman, Jurgen, *On Human Dignity: Political Theology and Ethics*, Fortress Press, Minneapolis, 2007
175. Montgomery, John W. *Drepturile Omului și Demnitatea Umană*, Cartea Creștină, Oradea, 2004
176. Montgomery, John W., *Încotro se îndreaptă istoria?*, editura Cartea Creștină, Oradea. 1996
177. Montgomery, John Warwick. *Human Rights and Human Dignity*. Zondervan Publishing House, Grand Rapids, 1986.
178. Nathan, Clemens N., *The Changing Face of Religion and Human Rights*, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden-Boston, 2009

179. Nurser, John, *For All Peoples and All Nations – The Ecumenical Church and Human Rights*, Georgetown University Press, Washington D.C., 2005.
180. Nygren, Anders, *Agape and Eros*, University of Chicago Press, Chicago, 1982
181. Oestreich, Joel E., *Liberal Theory and Minority Group Rights*, Human Rights Quarterly, vol. 21, nr. 1, februarie 1999, http://muse.jhu.edu/login?auth=0&type=summary&url=/journals/human_rights_quarterly/v021/21.1oestreich.html , accesat în 25 sept. 2013
182. *Pacem in Terris*, Encyclical letter of Pope John XXIII, 11 aprilie 1963, <http://www.sandiego.edu/documents/cctc/readings/PaceminTerris.pdf>
183. Pagels, Elaine, *The Roots and Origins of Human Rights*, în *Human Dignity: The Internationalization of Human Rights*; Essays based on Aspen Institute Workshop, New York, Oceana, 1979
184. Paine, Thomas, *Of the origin and design of government*; în: Boaz, D., editor, *The Libertarian Reader: Classic and Contemporary Writings from Lao-Tzu to Milton Friedman*, Free Press, New York, 1997
185. Papa Benedict XVI, *Address to Catholic Lay Jurists*, material disponibil la <http://www.ewtn.com/library/PAPALDOC/b16layjurists.HTML>
186. Papa Pius IX, *Syllabus of Errors Concerning the Liberal Ideology* (1864), retipărit în *Church and State Through The Centuries*, Sidney Z. Ehler & John B. Morrall editori, 1954
187. Parker, T.M., *Christianity and the State in the Light of History*, Harper & Brothers, New York, 1955
188. Parliament of the World's Religions, *Declaration Toward a Global Ethic*, Chicago, 4 septembrie, 1993, <http://www.parliamentofreligions.org/includes/FCKcontent/File/TowardsAGlobalEthic.pdf>
189. Perry, Michael J., *Christianity and Human Rights* , în *Christianity and Law: An Introduction*, John Witte & Frank Alexander editori., Cambridge Univ. Press, Cambridge, 2008
190. Perry, Michael J., *Towards a Theory of Human Rights: Religion, Law, Courts*, Cambridge University Press, Cambridge, 2007
191. Perry, Michael J.. *The idea of human rights - four inquires*, Oxford University Press, New York, Oxford, 1998
192. Phan, Peter, editor, *Christianity and the Wider Ecumenism*, Paragon House, New York, 1990.
193. Philips, Melanie, *Human Rights and Its Destruction of Right and Wrong*, în *Does God Believe in Human Rights?*, editori Nazilea Ghanea, Alan Stephens, Raphael Walden, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden-Boston, 2007

194. Philpott, Daniel, *The Challenge of September 11 to Secularism in International Relations*, în *World Politics*, Vol 55, Nr 1, Octombrie 2002.
195. Philpott, Daniel, *The Religious Roots of Modern International Relations*, în *World Politics*, 52:2, 2000.
196. *Popularum Progressio*, Enciclica Papei Paul VI, 1967
197. Prélot, Marcel and Lescuyer, Georges. *Histoire des idées politiques*, Dalloz, Paris, 1994.
198. Putnam, Hilary, *Monotheism and Humanism*, în *Humanity Before God: Conptemporary Faces of Jewish, Christian and Islamic Ethics*, Fortress Press, 2006
199. Putnam, Hilary. *The Many Faces of Realism*, Open Court, Chicago, 1987.
200. Quinn, Philip, *Christian Ethics and Human Rights*, în Joseph Runzo, Nancy M. Martin & Arvind Sharma, (ed.), *Human Rights and Responsabilities in the World Religions*, Oxford, Oneworld Publications, 2003.
201. Qur'an material disponibil la <http://coran.ro/>
202. Rajeev Bhargava, *States, Religious Diversity, and the Crisis of Secularism*, articol găsit la <http://www.opendemocracy.net/rajeev-bhargava/states-religious-diversity-and-crisis-of-secularism-0>, accesat la 2 octombrie, 2013
203. Rehman, Javaid, *Conflicting Values or Misplaced Interpretations?*, în *Human Rights and Responsabilities in the World Religions*, J. Runzo, Nancy M. Martin și Arvind Sharma, editori, Oneworld, Oxford, 2003
204. Remond, Rene, *Religie și Societate în Europa: secularizarea în secolele al XIX-lea și al XX-lea*, 1780-2000, Editura Polirom, Iași, 2003
205. Robertson, Roland, *Globalization: Social Theory and Global Culture*, Sage, London, 1992.
206. Robertson, Geoffrey, *Crimes Against Humanity: The Struggle for Global Justice*, New Press, New York, 2000.
207. Rogobete, Silviu, *Fundamentele și Practica Drepturilor Omului*, Editura Universității de Vest, Timișoara, 2005
208. Rogobete, Silviu, *Religie și schimbare socială. Câteva reflecții asupra rolului religiei în societatea contemporană*, New Europe College, București 2002, www.areopagus.ro/realrolrelsocnec
209. Rorty Richard, *Human Rights, Rationality, and Sentimentality*, http://books.google.ro/books?hl=en&lr=&id=yMvKApVHEHsC&oi=fnd&pg=PA67&dq=human+rights+rationality+and+sentimentality+richard+rorty&ots=2YI34-TU60&sig=rBYM8GGulerFCaUpGx03aRSS5Pc&redir_esc=y#v=onepage&q=human%20rights%20rationality%20and%20sentimentality%20richard%20rorty&f=false accesat la 6 septembrie 2013.

210. Rosenbaum, Allen, editor, *Philosophy of Human Rights – International Perspectives*, Praeger Publishers, Westport, CT, 1980
211. Rosenzweig, Franz, *The Star of Redemption*, University of Notre Dame Press, Notre Dame and London, 1985
212. Runzo, Joseph, Martin, Nancy M., Sharma, Arvind, editori, *Human Rights and Responsibilities in the World Religions*, One World, Oxford, 2003
213. Runzo, Joseph, *Secular rights and religious responsibilities*, în *Human Rights and Responsibilities in the World Religions*, editori: Joseph Runzo, Nancy M. Martin, Arvind Sharma, Volume IV, Oneworld, Oxford, 2003
214. Ruston, Roger, *Religious Truths and Human Coexistence*, în Nazila Ghanea, Alan Stephens & Raphael Walden, editori, *Does God Believe in Human Rights*, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden-Boston, 2007
215. Rutherford, Samuel, *Lex Rex, or The Law and the Prince*; în *The Presbyterian Armoury*, 1846, vol. 3
216. Sacks, Jonathan, *The Dignity of Difference. How to Avoid the Clash of Civilizations*, Continuum, London, New York, 2002
217. Saint Augustin; *The City of God*, Cartea a III-a, Cambridge University Press, Cambridge, UK, 1998
218. Sandoz, Ellis, editor, *The Roots of Liberty—Introduction*; in: *The Roots of Liberty: Magna Carta, Ancient Constitution, and Anglo-American Tradition of the Rule of Law*, University of Missouri Press, Columbia, 1993
219. Santoro, Michael A., *Profits and Principles: Global Capitalism and Human Rights in China*. Cornell University Press, Ithaca, 2001
220. Sartori, Giovanni. *Teoria democratiei reinterpretata* Iași: Polirom, 1999.
221. Schaeffer, Francis A., *A Christian Manifesto*, Crossway, Westchester, 1988
222. Schmidt, Alvin J., *How Christianity Changed the World*, Zondervan, Grand Rapids, MI, 2004
223. Schultz, Jeffrey D., West Jr. , John G.. & MacLean, Iain S., *Encyclopedia of Religion in American Politics*, Phoenix, Oryx Press, 1998
224. Schuman, Robert, *Pour l'Europe*, Paris: Les Editions Nagel SA, 2005
225. Sharma, Arvind, *The religious perspective: dignity as a foundation for human rights discourse*, în *Human Rights And Responsibilities in the World Religions*, Joseph Runzo, Nancy M. Martin, and Arvind Sharma, editori, Volume IV, Oneworld, Oxford, 2003
226. Sherr, Avrom, în *Religion and Human Rights: Redressing the Balance*, în *Does God Believe in Human Rights*, Nazila Ghanea, Alan Stephens, Raphael Walden, editori, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden-Boston, 2007

227. Simon, Jules, *La Liberte de Conscience*, Ediția a II-a, Librairie de L. Hachette, Paris, 1859
228. Smart, Ninian & Thakur, Shivesh, editori, *Introduction*, în *Ethical and Political Dilemmas of Modern India*, St. Martin's Press, New York, 1993
229. Smith, Greg, *Global Systems and Religious Diversity in the Inner City – Migrants in the East End of London*, International Journal on Multicultural Societies, Vol.2, No.1, UNESCO, 2000, material disponibil la <http://unesdoc.unesco.org/images/0013/001388/138885E.pdf#page=18>, accesat la data de 1 octombrie 2013
230. Solomon, Norman, *Religion and Human Rights with Special Reference to Judaism*, în *Does God Believe in Human Rights*, editori Nazila Ghanea, Alan Stephens, Raphael Walden, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden-Boston, 2007
231. Spencer, Nick și Chaplin, Jonathan, editori, *God and Government*, SPCK Publishing, London, 2009
232. Stackhouse, Max L. & Hainsworth, Deirdre King, *Deciding For God: The Right To Convert In Protestant Perspectives*, în *Sharing The Book, Religious Perspectives on the Rights and Wrongs of Proselytism*, John Witte, Jr. & Richard C. Martin editori., 1999
233. Stackhouse, Max L. și Paris, Peter J., *God and Globalization, Religion and the Powers of Common Life*, vol.1., Trinity Press International, Harrisburg, Pennsylvania, 2000.
234. Stackhouse, Max L., Berger, Peter L. , McCann, Dennis P. & Meeks, M. Douglas, *Christian Social Ethics in a Global Era*, Abingdon Press, Nashville, 1995.
235. Stackhouse, Max, *Why Human Rights Need God: A Christian Perspective*, în Barbra Barnett și Elizabeth M. Bucar, editori, *Does Human Rights Need God?*, Eerdmans Publishing, 2005
236. Stammers, Neil, *Social Movements and the Social Construction of Human Rights*, Human Rights Quarterly, vol 21, nr 4, noiembrie 1999; http://muse.jhu.edu/login?auth=0&type=summary&url=/journals/human_rights_quarterly/v021/21.4stammers.html
237. Stith, Richard, *If Dorothy Had Not Had Toto to Pull Back the Wizard's Curtain: The Fabrication of Human Rights as a World Religion*, vol 44, Valparaiso University School of Law, 18 mai, 2010.
238. Stott, John, *The Message of Romans: God's Good News for the World*, InterVarsity Press, London, 1994
239. Stout, Jeffrey, *Democracy and Tradition*, Princeton University Press, Princeton, 2004

240. Swartley, Willard M., *Slavery, Sabbath, War and Women*, (Case issues in Biblical Interpretation, Herald Press, Scottdale, Pa, 1983)
241. Tamanaha, Brian Z., *On The Rule of Law: History, Politics, Theory*, Cambridge University Press, Cambridge, UK, 2004
242. Taylor, Charles, *Modern Social Imaginaries*, Duke University Press, Durham, NC, 2004
243. ter Haar, Gerrie, *Rats, Cockroaches, and People Like Us: Views of Humanity and Human Rights*, în *Human Rights and Responsibilities in the World Religions*, J. Runzo, Nancy M. Martin și Arvind Sharma, editori, Oneworld, Oxford, 2003
244. *The Report to the Bishops Council in Moscow, 18-23 Februarie 1997, Secțiunea 11: Interconfesional and inter-faith relations; participation in the activity of international Christian organizations*, Pravoslavnaya Moskva, 1997
245. Thomas, Scott M., *The Global Resurgence of Religion and the Transformation of International Relations, The Struggle for the Soul of the Twenty-First Century*, Palgrave Macmillan, New York, 2005.
246. Thomas, Scott, *Religion and International Conflict*, în K.R. Dark, editor, *Religion and International Relations*, Palgrave Macmillan, New York, 2000.
247. Tibi, Bassam, *The Challenge of Fundamentalism*, în John Boli & Frank Lechner, editori, *The Globalization Reader*, Blackwell Publishing, 2005
248. Tierney, Brian, *Origins of Papal Infallibility, 1150-1350: A Study on the Concepts of Infallibility, Sovereignty and Tradition in the Middle Ages*, Brill Academic Pub, 1997.
249. Tierney, Brian, *The Idea of Natural Rights; studies on natural rights, natural law and church law*, Scholars Press, Atlanta, GA, 1997
250. Tierney, Brian, *The Idea of Natural Rights: Studies on Natural Rights, Natural Law, and Church Law 1150 1625*, Eerdmans Publishing, 1997
251. Tocqueville, Alexis de. *Democracy in America*. Indianapolis: Liberty Fund, 2010.
252. Toynbee, Arnold, *La civilisation a l'épreuve*, Gallimard, Paris, 1951
253. Traer, Robert, *Faith and Human Rights: Support in Religious Traditions for a Global Struggle*, Georgetown University Press 1991
254. Twining, William, *General Jurisprudence: Understanding Law from a Global Perspective*, Cambridge University Press, Cambridge, 2009
255. Twiss, Summer B., *History, Human Rights and Globalization*, Journal of Religious Ethics, Volume 32, Issue 1, March 2004, <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.0384-9694.2004.00154.x/abstract>, accesat în 25 sept. 2013

256. Twiss, Summer B., *Moral Grounds and Plural Cultures: Interpreting Human Rights in the International Community*, Journal of Religious Ethics, vol 26., nr. 2, fall 1998; <http://www.arch.mcgill.ca/prof/sijpkes/aaresearch-2012/in-extremis-file/references/Globlization-human-rights.pdf>
257. Twiss, Sumner B. and Bruce Grelle, editori, *Explorations in Global Ethics: Comparative Religious Ethics and Interreligious Dialogue*, Boulder, CO Westview Press, 1999
258. van der Vyver, Johan D., *Universality and Relativism of Human Rights: American Relativism*, 1998, <https://litigationessentials.lexisnexis.com/webcd/app?action=DocumentDisplay&rawlid=1&doctype=cite&docid=4+Buff.+Hum.+Rts.+L.+Rev.+43&srctype=smi&srcid=3B15&key=89bd2fb3b72a532e3b41e172b50255b0> pp. 43-45.
259. Vlas, Natalia, *Globalizarea și religia la începutul secolului XXI*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2008
260. Wace, Henry și Schaff, Philip, editori, *A Select Library of Nicene and Post-Nicene Fathers of the Christian Church*, Eerdmans Publishing, Grand Rapids, 1989.
261. Wallerstein, Immanuel, *Sistemul mondial modern*, Vol. I-IV, Editura Meridiane, București, 1993.
262. Waters, Malcolm, *Globalization*, London and New York, Routledge, 1995
263. Weber, Max, *Etica protestantă și spiritul capitalismului*, Antet, 2004.
264. Webster, Alexander F. C., *The Price of Prophecy: Orthodox Churches on Peace, Freedom and Security*, Eerdmans Pub Co, Grand Rapids, 1995
265. Weisel, Elie, *The Perils of Indifference: Lessons Learned From a Violent Century*, discurs găsit la <http://www.historyplace.com/speeches/wiesel.htm> , (Apr. 12, 1999)
266. Welty, Eberhard, *A Handbook of Christian Social Ethics*, vol. 1, trad. în engl. G. Kirstein și J. Fitzsimons, Freiburg, Germania de Vest, Herder; Edinburgh-Londra, Nelson, 1960
267. Weston, Claude and Burns, editori, *Human Rights in the World Community: Issues and Action*, Second Edition, University of Pennsylvania Press, Philadelphia 1993
268. Williams, Rowan, *Civil and Religious Law in England: A Religious Perspective*, cuvântarea Arhiepiscopului de Canterbury din data de 7 Februarie 2008 material disponibil la <http://rowanwilliams.archbishopofcanterbury.org/articles.php/1137/>, accesat la data de 13 septembrie 2013
269. Williams, Rowan, *Religious Faith and Human Rights*, (May 1, 2008), material disponibil la <http://www.lse.ac.uk/assets/richmedia/channels/publicLecturesAndEvents/transcri>

[pts/20080501_RowanWilliams_tr.pdf](#), accesat la data de 13 septembrie 2013

270. Witte Jr, John., *Law, Religion and Human Rights*, Columbia Human Rights Law Review, vol 28, no. 1, Fall 1996, http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1851137 accesat în 13 septembrie 2013
271. Witte Jr, John și Bourdeaux, Michael, editori, *Proselytism and Orthodoxy in Russia: The New War For Souls*, Wipf & Stock Pub, Eugene, OR, SUA, 2009
272. Witte Jr, John, *A Dickensian Era of Human Rights: An Update on Religious Human Rights in Global Perspective*, în William and Mary Law Review, vol 42, issue 3, article 5
273. Witte Jr, John. și Alexander, Frank S., editori, *Christianity and Human Rights: An Introduction*, Cambridge University Pres, Cambridge, 2011
274. Witte Jr, John., *Moderate Religious Liberty in the Theology of John Calvin*, Calvin Theological Journal, 1996
275. Witte Jr., John *The Reformation of Rights, Law, Religion and Human Rights in Early Modern Calvinism*, Cambridge University Press, New York, 2007
276. Witte, Jr. John. și van der Vyver, Johan D., editori, *Religious Human Rights in Global Perspective*, vol. I: *Religious Perspectives*, Eerdmans Publishing Co, Grand Rapids, 2000.
277. Wittgenstein, Ludwig, *Tractatus Logico-Philosophicus*, Routledge Classics, London, 2001
278. Wolffe John, (ed.), *Global Religious Movements in Regional Context*, Ashgate & The Open University, 2002.
279. Wolterstorff, Nicholas. *Justice: Rights and Wrongs*, Princeton University Press, Princeton; Oxford, 2008).
280. Woo, Peter K. Y., *A methaphysical Approach to Human Rights from a Chinese Point of view*, în Rosenbaum, Allen, editor, *Philosophy of Human Rights – International Perspectives*, Praeger Publishers, Westport, CT, 1980
281. Wright, Chrisopher J. H., *Human Rights: A Study in Biblical Themes*, Grove booklet on ethics; Bramcote, Notts: Grove Books, 1979
282. Wright, Christopher J. H., *The Use of the Bible in Social Ethics (Grove booklet on ethics*; Bramcote, Notts: Grove, 1983).
283. Wright, Christopher J. H.. *Old Testament Ethics for the People of God* (Revised and updated ed; Leicester: Inter-Varsity Press, 2004).
284. Wu, Ching-hsiung, *Fountain of Justice: A Study in the Natural Law*, Sheed and Ward, New York, 1955
285. Zaki Laïdi, *A World Without Meaning*, Routledge, London & New York, 1998.

286. Zaki Laïdi, *La Mondialisation comme phenomenology du monde*, *Projet*, Nr.262, Vara 2000, pp.41-48, articol disponibil pe Internet, <http://www.laidi.com/ang/publica.htm>, accesat la data de 2 sept. 2013